

paa Lolland baade ved Nakskov og ved Rødby Fjord har haft meget udstrakte smaa Diger, idet man havde ordnet sig gruppevis efter Beliggenhed og Naboskab, og i disse smaa Digelag havde man med ret store Bekostninger anlagt særskilte Diger. Men det viste sig, at de var alt for bekostelige at holde vedlige. En eller to Gange om Aaret kom, som jeg siger, den beskedne Østersø ind med et Højvande paa 5—6—7—8 Fod og ødelagde Digerne. Vandet trængte ind over de mindre Diger og ødelagde Jorderne, hvis det var om Vinteren, saa at der ikke blev frugtbare Afrøder næste Sommer, og var det ved Sommertid, hvilket ogsaa kunde ske, ødelagde Vandet de Afrøder, som stod. Jeg vil saaledes give Beboerne ved den sydlige Del af Ringkøbing Fjord min Tilslutning, naar de advarer mod disse mindre Diger, idet de forudsætter, at Vedligeholdelsespligten maatte lægges over paa Beboerne, og det, skønner jeg, maatte være et Forlangende fra Rigsdagens Side, hvis Staten skred til saadanne Digeanlæg. Naar Ingeniør Claudi Westh har kunnet fremsætte dette Forslag om de mindre Diger, er det i Virkeligheden i nøje Tilslutning til, hvad jeg her udtaler. Ingeniør Westh har nemlig paa det Tidspunkt, da han fremsatte Forslaget om Digerne, ikke kunnet tro, at det vilde være gørligt at gennemføre en Lukning ved Hvide Sande og Anlæg der af Sluseværk og Kammer-sluse. Han kunde ikke tro paa Muligheden deraf efter den Modtagelse, dette Forslag fik i Fjor her paa Rigsdagen.

Jeg beklager ligesom Ingeniør Westh, at der ikke har været tilkaldt andre sagskyndige Kulturteknikere end netop ham. Han har gjort et dygtigt Arbejde i denne Sag, men han har staaet alene. Man maa uvilkaarlig faa det Indtryk, at der under Behandlingen af denne Sag har hersket en uheldig Stemning og en mangelfuld Forstaaelse. Opgaven har efter mit Skøn været stillet noget urigtigt. Man har spurgt om, hvorledes Arbejdet skulde udføres, og hvilken Bekostning der var forbundet dermed, men man har ikke spurgt rigtigt efter, hvilke Værdier der skal beskyttes, og hvilke Værdier der kan skaffes til Veje ved Hjælp af, at man bliver fuldkommen Herre over Vandet. Af Kulturteknikere har vi adskillige her i Danmark, og det er dem, jeg mener, der skulde udtale sig om dette Spørgsmaal. Vi har en Mand som Professor Westermann ved Landbohøjskolen, vi har de to Statskonsulenter K. Hansen i Lyngby og Fr. Han-

sen paa Askov, og vi har en meget dygtig Ingeniør ved det lollandske Digelag. Disse Kulturteknikere vil utvivlsomt give Ingeniør Claudi Westh Medhold i hans Krav om, at man skal blive Herre over Vandet. Nu er Ingeniør Claudi Westh ikke nogen Modstander af Forslaget om Lavvandssluser, tværtimod, han siger i sin Omtale af dette Forhold, at denne Løsning teoretisk set vil være ideel, men han tvivler om, at den er praktisk gennemførlig. Er den ikke gennemførlig, er det Rigsdagens Skyld, thi om, at den er praktisk, nærer jeg ikke Tvivl, det vil man under forskellige Forhold, navnlig ved Rødby og Nakskov Fjord, for øvrigt ogsaa ved Lammefjorden, kunne forvise sig om.

De fortrinlige Arealer ved Ringkøbing Fjord, som Ingeniør Claudi Westh har omtalt, de 19,000 Tdr. Land af god Bonitet og de 3,000 af mindre god Bonitet, vil derved, at man bliver Herre over Vandet, komme under bedre Forhold end nu, og den Vinding, som kan opnaas ved en Kultivering af dem, opgør Ingeniør Westh til 1,200,000 Kr. aarlig. Det er maaske lidt flot regnet, men selv om det kun bliver 800,000—1,000,000 Kr., er det en betydningsfuld Vinding for Lodsejerne, og at den kan fremkomme, tvivler jeg ikke om. De højere liggende Arealer vil meget hurtigt faa en anden Vegetation end nu. Der vil i Stedet for de nuværende Græsser fremkomme Bælgplanter; Alsikke og Hvidkløver egner sig særlig for den Slags Jordbund. Hvis man vil tilføre noget Superfosfat, vil man under disse Vilkaar faa en frodigere Afrøde end under nogen som helst andre. Hos os har vi Erfaring for, at ogsaa de lettere Jorder, de rene Sandjorder, kan give udmærket Afrøde af disse Bælgplanter. Naar de bliver befriet for det skadelige Vand, saa at den Surhed, det ærede Medlem fra Varde (S. Sørensen) omtalte, kan forsvinde, og naar der tilføres Superfosfat, af hvilken der i Regelen er ringe Mængde i Saltvandsindsøer, faar man rigelig og god Afrøde. Det er desuden opgjort, at der hos Lodssejerne findes 5,000 Tdr. Land, som uden at være i den Forstand sure, at de direkte vil paavirkes af en Sænkning af Vandspejlet, dog vil have Fordel deraf. Endvidere findes der ifølge Ingeniør Bergs Opgørelse 7,000 og ifølge Oberstløjtnant P. Hansens Opgørelse 11,000 Tdr. Land paa Tipperne, Værn Sand og Haurvig Grund, som vil have Fordel af en saadan Afvanding. Nu ved jeg meget vel, at man med nogen Ængstelse spørger, om man